Huisartsen in Vlaanderen en de e-sigaret: Een kwantitatief onderzoek naar hun kennis, attitudes en overtuigingen

Haio: Van den Steen Kato , U.G.
Promotor: Heytens Stefan , U.G.
Praktijkopleider: DE WOLF Peter , Meul Ann-Sophie , Van Beveren Jan

Context: In België zou in 2018 15.5% van de bevolking van 15 jaar en ouder minstens één keer een e-sigaret gebruikt hebben. De e-sigaret werd door de tabaksindustrie aanvankelijk gepromoot als rookstopmiddel. Ondertussen is er echter ook steeds meer aandacht voor de potentiële risico's die het gebruik van de e-sigaret met zich meebrengt. Door het wijdverspreide gebruik enerzijds en de mogelijke gezondheidseffecten anderzijds, kunnen huisartsen zich dus zeker verwachten aan vragen over de e-sigaret.

Onderzoeksvraag: Deze masterproef heeft als doel om een antwoord te formuleren op de volgende vragen: -"Wat is de kennis van huisartsen over de e-sigaret en hoe schatten ze hun eigen kennis in?" -"Wat zijn de attitudes en overtuigingen van huisartsen met betrekking tot de e-sigaret?" -"Wat is het beleid van huisartsen met betrekking tot de e-sigaret in hun dagelijkse praktijk?"

Methode: Initieel werd er een oriënterend literatuuronderzoek uitgevoerd gebaseerd op literatuur uit de databanken Pubmed en Web of Science. Na screening werden er uiteindelijk 19 artikels geïncludeerd, die nadien de basis vormden voor het opstellen van het veldonderzoek. Dit veldonderzoek gebeurde door middel van een Nederlandstalige anonieme online vragenlijst die verspreid werd bij Vlaamse huisartsen en huisartsen in opleiding. Voor de resultaten werd er stilgestaan bij de beschrijvende statistiek van de verschillende vragen en werden er toetsende statistische analyses uitgevoerd.

Resultaten: De vragenlijst werd door 54 deelnemers volledig voltooid. 83% van de respondenten geven aan dat ze hun kennis uit niet-wetenschappelijke bronnen halen. Het merendeel van de huisartsen vindt dat ze onvoldoende kennis hebben om hun patiënt goed te informeren over de e-sigaret. De e-sigaret met nicotine wordt door ? van de artsen ingeschat als even of meer verslavend dan de traditionele sigaret. De e-sigaret zonder nicotine wordt door geen enkele respondent ingeschat als even of meer verslavend dan de traditionele sigaret. Er wordt een grote spreiding gezien op vlak van inschatting van het risico op cardiovasculaire schade, het risico op COPD en het risico op longkanker. Dezelfde spreiding in antwoorden komt ook terug op vlak van de inschatting van de effectiviteit van de e-sigaret als rookstopmiddel. Eén derde van de respondenten geeft aan de e-sigaret nooit specifiek te bevragen bij het nagaan van de rookstatus. De e-sigaret wordt in de huisartsenpraktijk over het algemeen zeer beperkt gebruikt als rookstopmiddel.

Conclusie: Er is op dit moment een duidelijk gebrek aan concrete gegevens over de mogelijke gezondheidseffecten van de e-sigaret en de toepasbaarheid ervan als rookstopmiddel. Elke huisarts komt in zijn dagelijkse praktijk echter wel in aanraking met de e-sigaret waardoor ieder op zich toch een standpunt moet innemen ten aanzien van de mogelijke gezondheidseffecten en toepasbaarheid ervan als rookstopmiddel. Op heden zien we dat de respondenten zich duidelijk vragen stellen over de veiligheid van de e-sigaret. In vergelijking met een gelijkaardige Vlaamse studie uit 2016 merken we een trend waarbij onze respondenten de e-sigaret op heden als meer risicovol beschouwen (1).